گردآوری شماره ۱ مرتبط با درس وب

محمدیاسین داوده Davoodeh

۲۲ مهر ۱۳۹۹

	رست مطالب	فه
1	پارادایههای مختلف برنامهنویسی ۱۰۱ انواع پارادایم	١
۲	شاخص TIOBE	۲
*	مقایسه AIDE و ویرایشگرهای مختلف ۱.۳ عاریف ۱.۱.۳ ویرایشگرها ۱.۱.۳ ویرایشگرها ۲.۳ ویژگیهای ابزارهای توسعه ۱.۲.۳ توسعهپذیری ۲.۳ پشتیبانی از LSP ۳.۲.۳ پشتیبانی از LSP ۳.۲.۳ پستیبانی از LSP ۸.۲.۳ پستیبانی از LSP ۸.۲.۳ پیمایش و فرمت هوشمند ۸.۲.۳ معرفی کلی رحبهای شو فرمت هوشمند ۸ ابزارهای ثالث ۲.۲.۳ یکپارچگی با ابزارهای ثالث ۸.۲.۳ معرفی کلی و تجربههای شخصی حول ابزارهای مختلف ۳.۳ معرفی کلی و تجربههای شخصی حول ابزارهای مختلف ۵.۲.۳ معرفی کلی و تجربههای شخصی حول ابزارهای مختلف ۲.۳ معرفی کلی و تجربههای شخصی حول ابزارهای مختلف ۵.۳.۳ حدول ابزارهای علیم	٣
۵	ت <i>گ</i> ها و صفات منسوخ HTML۵	۴

وارادایمهای مختلف برنامهنویسی

پارادایمها یا الگوهای برنامهنویسی روشی برای دستهبندی زبانهای برنامهنویسی هستند. زبانها بیشتر بر اساس سینتکس، دستور زبان، طرزکار، نحوه اجرا، اثرات جانبی (Side effect) و... دستهبندی میشوند.

۱۰۱ انواع پارادایم

به طور کلی این دستهبندی به صورت زیر انجام میشود:

- دستوری (Imperative): نحوهای از برنامهنویسی است که در آن برنامهنویس به ماشین دستور میدهد که چه کاری و به چه نحوی انجام دهد. این کار به دو صورت زیر انجام میشود:
- رویهای (Procedural): عملیاتها به وسیلهٔ حوزهها ،(Scope) بلاکها (Block) و رویهها شرح پیدا می کنند و روی ساختمانهای داده پیاده می شوند (مثلاً C).
- شئ گرایی (Object Oriented): رویهها به ساختارها منطقی به نام «شئ» به همراه ساختمان داده مرتبط دستهبندی میشوند که میتوانند بازتولید شوند و مستقل از یکدیگر فعالیت کنند (مثلاً ++C).
- اعلانی (Declarative): پارادایمی است که در آن به جای چگونگی، ویژگیها و منطق هدف یا نتیجه مطلوب شرح داده می شود.
- تابعی (Functional): در این پارادایم برنامهها به وسیله توابع ساخته و اجرا می شوند. توابعی که ساختاری درختی از عباراتی دارند که هرکدام مقداری را برمی گرداند. تعریف تابع در این پارادایم بیشتر شبیه به تعریف تابع به شکل ریاضی است. این در حالی است که در پارادایم دستوری حالت «وضعیت برنامه» تغییر می یابد (مثلاً لیسپ). در این الگو توابع «شهروندان درجه_یک» هستند. به این معنی که مانند هر نوع دادهٔ دیگری میتوان آنها را نامگذاری کرد، پاس داد یا بازگرداند. این الگو هدف بر حذف اثر جانبی (اثر گذاری توابع بر روی دادههای غیر محلی) دارد.
- منطق (Logic): برنامهنویسی منطق بر بیان مسئله به صورت جوابی به یک سؤال یا منطقی توصیف شده تأکید
   می کند (مثلاً Prolog).
- ریاضی (Mathematical): برنامهنویسی است که در آن جواب مطلوب به صورت راهحلی برای یک مسئلهٔ بهینهسازی شرح داده میشود.

۲.۱ پارادایمهای آینده

پارادایمهای آینده زیرشاخههایی از پارادایمهای پیشتر توصیف شده هستند. به نقل از ویکیپدیا[۱] پارادایمهای آینده به شرح زیر هستند:

- ادبی (Literate): الگویی که در آن برنامهنویسی به صورت شرح منطق در زبانی طبیعی (مانند پارسی) نه لزوماً، در کنار کد منبع زبانی صوری دیگر (مانند لیسپ) انجام میشود. ۲ این امکان را میدهد که به جای برنامهنویسی از دید یک کامپیوتر به صورت طبیعی و انسانی برنامه نوشته شود. Org-Mode ،WEB ،TEX ایمکس، دفتر Python از مهمترین ابزارها و زبانهای برنامهنویسی این پارادایم هستند.
  - تابعی
- سمبلی (Symbolic): در این گونه از زبانهای برنامهنویسی برنامهها میتوانند کامپوننت و اجزای زبان و خود برنامه را مانند دادههای عادی حتی در حین اجرا (Runtime) ویرایش کنند. این ویژگی (برخورد با کد به عنوان داده) را همتمثیلی^۳ می گویند. به طور مثال لیسپ از این رو همتمثیلی است چرا که مفسر به نحوی کد برنامه را به عنوان یک نوع داده لیست دریافت می کند و در حین اجرا مانند هر لیست دیگری می تواند آنرا ویرایش کند. به نحوی

^{1&}quot;First-class citizen"

۱ الگوی برنامهنویسی ادبی اولین بار توسط دونالد کنوث (Donald E. Knuth) در سال ۱۹۸۱ مطرح شد. وی پایه گذار رشتهٔ تحلیل الگوریتم، زبان ادبی CWEB و سیستمهای حروفچینی T<u>E</u>X(ابزار تهیه همین PDF) و فراقلمها است.

³Homoiconicity

برنامه خودش را «میخواند» و «می آموزد» چکار کند. این ویژگی کمک بسیاری به برنامههای خودنویسنده، تولید ٔ کد، توسعه هوش مصنوعی، پردازش زبانهای طبیعی (NLP) و ساخت زبان می کند. ویژگی که در آن زبانی برنامهٔ خود را بنویسد را فرابرنامهنویسی و پرولاگ از خود را بنویسد را فرابرنامهنویسی و پرولاگ از مهمترین زبانهای این گروه هستند و پشتیبانی کاملی از سمبلها دارند.

۲ شاخص TIOBE

شاخص جامعه برنامهنویسی TIOBE شاخصی است که محبوبیت زبانهای برنامهنویسی را بررسی میکند. این شاخص توسط کمپانی هلندی ۲IOBE محاسبه میشود.

ً این شاخص بر اساس پرسوجوهای موتورهٔای جستوجویی مانند گوگل، گوگل بلاگ، MSN، یاهو!، بایدو، ویکیپدیا و یوتیوب، به صورت ماهانه محاسبه میشود.

اطلاعات ماهانه رایگان هستند اما اطلاعات با قدمت بیشتر به فروش میرسند.[۲]

۳ مقایسه IDEها و ویرایشگرهای مختلف

۱۰۳ تعاریف

خط بین ویرایشگرها و IDEها کمرنگ است. از آنجایی که بسیاری ویرایشگرها امکان توسعه و شخصیسازی قوی را فراهم می کنند و دیدگاههای متفاوتی در این باره وجود دارد تفکیک کردن این ابزارها دشوار است. به طور کل این تعاریف به شرح زیر است:

۱۰۱۰۳ ویرایشگرها

ویرایشگر متن $^{\Lambda}$ ویرایشگری ساده و معمولاً مینیمال است که جهت ویرایش متون ساده استفاده می شود. Pico ،ED و Notepad از این دسته ویرایشگرها هستند.

ویرایشگر کد، ویرایشگر متنی است که (معمولاً به صورت پیشفرض) به قابلیتهای ساده و پایه مرتبط با کدنویسی مجهز شدهاست. این قابلیتها معمولاً به هایلایت متن و تشخیص زبان ختم میشود. معمولاً این ویرایشگرها از زبان و فرمتهای بسیاری پشتیبانی نمیکنند.

IDE 1.1.4

از سوی دیگر IDE یا «محیط یکپارچهٔ توسعه» معمولاً بستهای نرمافزاری است که با ابزارهای بسیاری همراه است. یکی از این ابزارها یک ویرایشگر متن است. غالباً از زبانهای مختلفی پشتیبانی میکنند و حجم زیادی دارند. علاوه بر زبانهای مختلف از سایر فناوریهای مرتبط مانند فایلهای تنظیمات ۱۰، سیستمهای کنترل نسخه ۱۱ و ابزارهای بصری تری پشتیبانی میکنند. علاوه بر این معمولاً IDEها رابطهای GUI و Wrapperهای شخصی سازی شده خود را برای ابزاری مرتبط ارائه می کنند.

۲.۳ ویژگیهای ابزارهای توسعه

۱۰۲۰۳ توسعهپذیری

ویرایشگری که قابلیت توسعهپذیری را دارد میتواند توسط کاربر به وسیلهٔ افزونهها توسعه داده شود.

⁴Synthesize

⁵Metaprogramming

⁶Metalanguage

^{(&}quot;The Importance of Being Earnest") «مخفف نام کمدی ۱۸۹۵ «اهمیت جدی بودن

⁸(Plain) Text Editor

⁹Integrated Development Environment

¹⁰Configuration Files

¹¹Version Control System

۲.۲.۳ چند نشانگری

با ویژگی چند نشانگری کاربر در لحظه میتواند نقاط مختلفی از متن را ویرایش کند.

۳.۲.۳ یشتیبانی از LSP

پروتکل سرور زبان یا ^{۱۲}LSP پروتکلی *متنباز و آزاد* (۱۳FOSS) است که به ابزارهای ثانوی و ویرایشگرها امکان برقراری ارتباط به صورت استاندارد شده را میدهد. به این طریق میتوان از یک سرور دیباگ، Completion فرمت متن و... استفاده کرد و از طریق ویرایشگرهای مختلف به آن وصل شد و خروجیهای یکسانی را در ویرایشگرهای مختلف گرفت.

۴.۲.۳ جستوجو، پیمایش و فرمت هوشمند

جستوجو، پیمایش و فرمت هوشمند دو ویژگی هستند که مانند دیگر ویژگیها هم به کمک ابزارهای صورت داخلی و هم به صورت خارجی (معمولاً روی LSP) انجام میشود.

جستوجوی هوشمند به کاربر این امکان را میدهد که متن را پردازش کرده به طور هوشمند مقاصد مورد نظر خود را پیدا کند. به طور مثال برای رفتن به محل تعریف یک تابع به جستوجوی هوشمند احتیاج خواهید داشت.

پیمایش هوشمند به کاربر امکان پرش به مکانهای جستوجوشده یا زیر نشانگر را میدهد.

در آخر، فرمت هوشمند به کاربر کمک می کند که کد خود را به صورت زیباتر، خواناتر یا مرسومتر فرمت کند. مرسوم است که این ویژگی هنگام ذخیره (معمولاً به طور خودکار) فراخوانی شود.

Auto-completion 5.1.4

IntelliSense یا Auto-completion قابلیتی را به ویرایشگر میدهد که بتواند به طور خودکار کلمات و کدهای کاربر را کامل کند. اکثر BIDEها با نوعی از این ویژگی به صورت از پیش نصب شده همراه هستند. گاهی این ویژگی داخلی نیست و به وسیلهٔ یکپارچگی با ابزارهای ثانوی، غالباً روی ،LSP انجام میشود.

معمول است که این ویژگی با دیگر ابزارهای رابط همراه شود و در زیر نشانگر کاربر پنجرهٔ کوچکی باز شود که در آن پیشنهادات Auto-completion در آن مشخص است.

Auto-refactor 9.Y.Y

ویژگی Auto-refactor این امکان را به کاربر میدهد که با حداقل زحمت نامها و رفرنسهای متعدد را ویرایش کند. به طور مثال نام متغیر یا تابعی را در چندین فایل به طور همزمان عوض کند.

۷.۲.۳ یکیارچگی با عیبیاب

عیبیابها ابزارهایی هستند که در پیدا کردن و رفع مشکلات کد و نرمافزارها به کار می آیند. ابزارهای قویتر از عیبهای ثانوی یا داخلی پشتیبانی می کند. پشتیبانی از عیبهای ثانوی غالباً توسط LSP انجام میشود.

۸.۲.۳ یکیارچگی با ابزارهای ثالث

انتظار میرود که یک ابزار توسعه قدرتمند با ابزارهای رایج ثالث یکپارچی داشته باشد؛ به نحوی که بتوان از دستورات ابزارها بدون خروج از ابزار استفاده کرد یا بتوان با آن اطلاعاتی اضافی و به طور یکپارچه با دیگر ویژگیهای ابزار گرفت. به طور مثال یکپارچگی با سیستههای کنترل نسخه (VCS) یا فایل سیستم از مهمترین این یکپارچگی هستند.

¹²Language Server Protocol

¹³Free and Open-Source Software

۳.۳ معرفی کلی و تجربههای شخصی حول ابزارهای مختلف

GNU Emacs 1. T. T

ایمکس خانوادهای از ویرایشگرها است. مهمترین و اصلی ترین عضو این خانواده گنو ایمکس است. ابزار GNU EMACS (Editor MACros) از قدیمی ترین ابزارهای تحت توسعهٔ متنباز و آزاد (FOSS) است. توسعه ایمکس اصلی در اواسط دهه ^{16} میلادی آغاز شد و در سال ۱۹۸۴ توسط ریچارد استالمن ^{16} ، بنیان گذار ^{16} FSF با لیسپ و C بازنویسی شد. شرح این ابزار «ویرایشگر توسعه پذیر، قابل شخصی سازی و خود_مستند ساز و نمایشگر بلادرنگ» است.

کُدود هنتاد درصد ایمکس با نسخه ای از لیسپ به نام Emacs – Lisp (الیسپ) نوشته شده است. گاهی ایمکس را نه یک ویرایشگر بلکه یک مفسر الیسپ می دانند که با توجه به کاربردها و شخصی سازی پذیری بالای آن صحیح است. ایمکس را می توان با الیسپ به هر صورت ارتقا داد. از این رو است که ایمکس از اکثر (اگر نه همهٔ) زبانها و ابزارها پشتیبانی می کند. علاوه بر این، ایمکس از رابطهای گرافیکی و شخصی سازی شده نیز پشتیبانی می کند از همین جهت می توان آنرا الله می الله می تواند جایگزین تمام ابزارهای یک سیستم عامل الله استثنای کرنل و Init) شده و به عنوان سیستم عامل ۱۶۰ کار کند. این توسعه پذیری راحت به علت ساختار منعطف زبان لیسپ و قدمت زیاد این ابزار است.

به علت تعدد بستهها و افزونههای ایمکس این ابزار به یک پکیجمنیجر داخلی نیز مجهز است.

ایمکس و VI از مهمترین ویرایشگرهای سیستمعاملهای خانواده یونیکس ^{VI} هستند. البته با توجه به توسعهپذیری ایمکس، ایمکس میتواند از بسته یا شبیهساز بسیار قدرتمند Extended VI Layout) EVIL) در خود استفاده کند که کارکرد VI را در ایمکس شبیهسازی میکند. هر دوی این ویرایشگرها از طریق خط فرمان نیز قابل استفادهاند.[۳]

VI Y.W.W

ویرایشگر VI (وی آی، وی یا سیکس) از دیگر ویرایشگرهای قدیمی است. این ابزار مینیمالتر از دیگر ابزارهاست. نسخهٔ محبوبتر این ابزار فورک ویم (۱۸۷im) است. این ابزار توسط Vim-Script توسعه مییابد و رابط اصلی آن خط فرمان است.

به صورت پیشفرض این ابزار ویژگیهای زیادی ندارد. مهمترین علت محبوبیت این ابزار سرعت بالا، طراحی مینیمالیستیک و کلیدهای پیشفرض (Key Bindings) و طراحی لایه آن است. این طراحی به همراه کلیدهای پیشفرض به شما این ویژگی را میدهد که متن را «به سرعت فکر» ویرایش کنید، بدون آنکه دستان خود را از کلیدهای ردیف خانه کیبورد بردارید.

به طور خلاصه این ویرایشگر چند حالت دارد. مهمترین آنها حالت Insert و Normal است که در کلیترین تعریف به ترتیب حالات ویرایش و پیمایش متن هستند. هنگامی که در حالت ویرایش هستید ویرایشگر به طور عادی کلیدهای شما را وارد صفحه می کند. هنگامی که در حالت پیمایش متن هستید کلیدها به صورت دستوری خوانده می شوند. کلیدهای پیشفرض پیمایشی این ابزار hjkl هستند که به ترتیب از چپ به راست حرکتهای «چپ»، «پایین»، «بالا» و «راست» را انجام می دهند. بنابرین بدون برداشتن دست خود از ردیف خانه کیبورد می توانید در متن حرکت کنید. ۱۹

به علت محبوبیت و برتری نسبی این حالات شبیهسازی VI در بسیاری دیگر ویرایشگرها نیز انجام میشود. همچنین ویرایشگر پیشفرض بسیاری از ابزارها و توزیعهای سیستمعاملهای خانواده یونیکس نسخهای از VI است.[۴]

Eclipse 7.7.7

ابزار اکلیسپ خانوادهای از IDEها هستند که توسط IBM نوشته شده و اکنون توسط بنیاد اکلیپس نگهداری شده و توسعه مییابد. این ابزار به زبان جاوا نوشته شده و معمولاً برای توسعهٔ جاوا به کار میرود. این ابزار نیز متنباز و آزاد (FOSS) میباشد و از از طریق افزونههای مخصوصی قابل توسعه است. به علت سیستم افزونه قوی این ابزار نیز از لیست بلندی از ربانها و کلیدهای VI پشتیبانی می کند.[۵]

¹⁴Richard M. Stallman

⁽Free Software Foundation) آزاد ^{10} بنیادنرمافزارهای آزاد

¹⁶Emacs as Operating System (EOS)

¹⁷Unix-based

¹⁸VI improved

۹ احرکات و حالات نامبرده شده از سادهترین حرکات قابل پیداسازی هستند و ویژگیها و دستورات این ویرایشگر به این موارد ختم نمیشود.

Notepad++

ابزار ++Notepad ابزاری متنباز و آزاد (FOSS) است. این ویرایشگر مینیمال مانند دیگر ویرایشگرهای این دسته رابطی ساده و عام دارد و ویژیگیهای پایهای مانند هایلایت و Auto-completion محدود ارائه می کند و توسعه پذیری نسبتاً کمی دارد.

ُ این ابزار جایگزینی برای دیگر ویرایشگرهای این گروه مانند Gedit ،Kate ،Geany و... سیستمهای یونیکس پایه در سیستمعامل خصوصی^{۲۰} مایکروسافت ویندوز است.

Microsoft Visual Studio 4. 4. 4.

ابزار VS) Microsoft Visual Studio) ابزاری خصوصی است که برای توسعه و کار با محصولات مایکروسافت توسعه یافته و تنها روی سیستمعامل خصوصی مایکروسافت ویندوز اجرا می شود. این ابزار Freemium است و نسخه کامل آن هزینه دارد. مهمترین زبانهای پشتیبانی شده خانوادهٔ شارپ هستند ((# V, # V, # V)). در یک کلی نگری این زبانها، زبانهای ویرایش شده برای کار با NET Framework. هستند.[۶]

۴ تگها و صفات منسوخ HTML۵

زبان HTML نسخههای مختلف و قدمت زیادی دارد. نسخهٔ 5 این زبان مانند نسخههای قبلی تعدادی المان و صفت را «منسوخ» ۲۱ میخواند. المانها و صفات منسوخ صفاتی هستند که استفاده از آنها پیشنهاد نمیشود و به احتمال زیاد در نسخههای خاصتر یا آیندهٔ HTML از کار خواهند افتاد یا از کار افتادهاند.

بیشتر المانها و صفات منسوخ شده در HTML۵ در جهت مخففسازی یا واگذاری کارکرد به فناوری CSS از کار باده اند.

المانهای منسوخ شده (جایگزین)[۷، ۸]:

- (abbr) acronym ●
- (object u embed) applet
  - (CSS) basefont
    - (CSS) big •
    - (CSS) center •
- صفات منسوخ شده (تگ مرتبط):
  - td) abbr و t)
- - (body) alink ●
  - (object) archive
    - (t o td) axis ●
  - (body) background •
- th .td .tr .table) bgcolor (body
  - (object ₀ table) border •

- (input) isindex
  - (del) s ●
  - (del) strike
    - (CSS) tt •

(ul) dir ●

(CSS) font •

frame (حذف شده)

• frameset (حذف شده)

● noframe (حذف شده)

- (table) cellpadding ●
- (table) cellspacing ●
- - (a ∘ link) charset •
- - (object) classid
    - (br) clear ●
  - (object) codebase ●

- (object) codetype •
- (ul ₀ ol .menu .dl) compact
  - (a) coords ●
  - (object) declare •
  - (iframe) frameborder
    - (table) frame •
  - (object ₀ img) hspace
    - (body) link ●
  - (iframe ₀ img) longdesc •
  - (iframe) marginheight ●
  - (iframe) marginwidth •

²⁰Proprietary

²¹"Deprecated"

- (img) name ●
- (area) nohref
  - (hr) noshade •
- (th ₀ td) nowrap •
- (head) profile ●
- (a و link) rev ●
- (table) rules ●
- (meta) scheme ●

- (td) scope ●
- (iframe) scrolling
  - (a) shape •
  - (hr) size ●
  - (object) standby
    - (link) target
      - (body) text ●
  - ol،li) type و ul)

- colgroup ،col) valign thead ،th ،tfoot ،td ،tbody (tr و
  - (param) valuetype
    - (html) version
      - (body) vlink ●
  - (object ₀ img) vspace •
- th ،td ،table ،hr) width (pre و colgroup ،col

- [1] Wikipedia. Programming paradigm. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Programming_paradigm.
- [2] Wikipedia. TIOBE index. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=TIOBE_index& oldid=969960211.
- [3] Wikipedia. *Emacs*. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Emacs&oldid=981929369.
- [4] Wikipedia. Vim (text editor). URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Vim_(text_editor)&oldid=980814646.
- [5] Wikipedia. *Eclipse* (*software*). URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Eclipse_(software)&oldid=980854952.
- [6] Wikipedia. *Microsoft Visual Studio*. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Microsoft_Visual_Studio&oldid=981161119.
- [7] W3Schools. HTML Element Reference. URL: https://www.w3schools.com/TAGs/.
- [8] Tutorials Point. HTML5 Deprecated Tags & Attributes. URL: https://www.tutorialspoint.com/html5/html5_deprecated_tags.htm.